

תפ"ח 24962/06/18 - מדינת ישראל נגד עבד אלעזיז אלטורי, סאלם אלטורי - ניתן גז"ד, זאה טורי - ניתן גז"ד, אברהים אל טורי - ניתן גז"ד

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

בפני: כב' סגן הנשיאה, השופט אריאל ואגו - אב"ד תפ"ח 24962-06-18
כב' השופט אלון אינפלד
כב' השופט אריאל חזק

המאשימה:

מדינת ישראל

באמצעות פמ"ד - עו"ד עמיחי חביביאן

נגד

הנאשמים:

1. עבד אלעזיז אלטורי ע"י ב"כ עו"ד אהוד בן-יהודה
2. סאלם אלטורי - ניתן גז"ד
3. זאה טורי - ניתן גז"ד
4. אברהים אל טורי - ניתן גז"ד

גזר דין

(בעניינו של נאשם 1)

כללי

כנגד ארבעת הנאשמים בתיק, שהם קרובי משפחה (נאשמים 1 ו-2, אחים) הוגש כתב אישום בגין אירוע מיום 14.5.18, בשעות הערב, שבמהלכו, בעקבות נקיטת אלימות קשה כלפי מר ס' א' (להלן: "המתלונן"), נגרמה לו חבלה חמורה, שהצריכה הליכי אשפוז ושיקום ממושכים. לנאשמים יוחסו עבירות של ניסיון רצח ותקיפה בצוותא.

בעיצומו של שלב ההוכחות במשפט, שהחל להתנהל, הושג הסדר טיעון, עם כל הנאשמים, ובעקבותיו הוגש כתב אישום מתוקן, שפרטיו יובאו להלן. מאחר, שההסדר עם הנאשמים 2-4 כלל גם הסכמה עונשית, שהתקבלה על דעתנו, ולאחר שניתנה הכרעת דין בעניינם, נגזר דינם של שלושת הנאשמים הללו ומשפטם הסתיים, ואילו עניינו של הנאשם 1 נדחה לשם קבלת תסקיר עליו, ולשם קבלת הצהרת נפגע עבירה מטעם המתלונן, ולאחר מכן התקיים דיון לשם הגשת הראיות והטיעונים לעונש.

לפיכך - גזר הדין הנוכחי, עניינו בהטלת העונש הראוי וההולם על הנאשם 1.

כתב האישום המתוקן והסדר הטיעון

לפי כתב האישום המתוקן, שבעובדותיו הודו כל הנאשמים, ביניהם לבין האחים ס' (המתלונן) ומ' א', תושבי ----, יש

היכרות קודמת. הנאשמים 3 ו- 4 הם קרובי משפחה של הנאשמים 1 ו- 2. סמוך לשעה 20:30 ביום 14.5.18, נסעו המתלון ומ' ברכב מזדה ב-4, כאשר המתלון נוהג. בשל התנגשות בין מראות רכב המזדה לבין מראה של רכב סיאט, שבו נהג נאשם 1, נפגעה מראת רכב הסיאט, ולכן הנאשם 1 כעס על המתלון.

מאחר שהמתלון ומ' חששו מהתפתחות סכסוך אלים עם נאשם 1 ומשפחתו, בשל האמור, עדכנו הם את אביהם והחליטו לישון אצלו בלילה, ויותר מאוחר נסעו לקחת ציוד ולהתארגן כדי לשוב לבית האב. בסמוך לפני 23:00, השניים הגיעו למכולת ב-4, שם חנה רכב פולקסווגן ג'טה, השייך לנאשם 3, ובאותו זמן נאשם 4, שהיה במכולת, יצא לעבר רכב הג'טה, ואחריו יצא מהמכולת המתלון. בעוד המתלון ומ' מתחילים לנסוע מהחניה, נהג הג'טה ניסה לחסום את דרכם אך המתלון הצליח לחמוק עם רכב המזדה, כאשר, נאשמים 3 ו- 4 דולקים אחריו ואחרי מא' עם רכב הג'טה. המתלון ומ' נסעו לכיוון שכונה 30, והתקרבו לבית האב, ותוך כך, נאשם 1 הגיע עם רכב הסיאט ועצר בשולי הכביש.

במהלך הנסיעה נדברו ביניהם הנאשמים לחבול במתלון חבלה חמורה.

כאשר המתלון עצר את הרכב בשולי הכביש, סמוך לאחר בית האב, חלפו אותם הנאשמים, עצרו את שני כלי הרכב שלהם בכביש והנאשם 1 יצא לעבר המתלון ס' ולעבר מ' כשהוא אוחז בידו במוט קשיח. המתלון ומ' יצאו מרכבם ומ' ניגש לתא המטען בניסיון למצוא משהו להגנה עצמית, אך לא מצא. הנאשמים 1, 2 ו- 3, הגיעו למתלון, ונאשם 1 היכה בראשו באמצעות המוט הקשיח מכה אחת, שבעקבותיה הוא נפל על הקרקע, על גבו, ושכב כשהוא מדמם ולא מגיב. המתלון הובהל לבית חולים סורוקה והוברר, שנגרמו לו שברים מרובים בעצמות הגולגולת, כולל שבר דחוס ומרוסק בצד שמאל קדמי, עם חדירה למוח, דימומים רבים ולחץ על רקמת המוח, בצקת במוח ופגיעות נוספות. המתלון עבר מספר ניתוחים דחופים, אושפז, כשהוא מורדם ומונשם ולימים (כבר לאחר הגשת כתב האישום) הועבר למוסד שיקומי.

העבירה המיוחסת לנאשם 1 בכתב האישום המתוקן היא **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי **סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין התשל"ז - 1977**, וכן - עבירה המיוחסת לכלל הנאשמים - **קשירת קשר לפשע (חבלה בכוונה מחמירה) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק הנ"ל**.

בעיצומו של המשפט, לאחר שהנאשמים כולם כפרו בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום המקורי, הגיעו הצדדים להסדר טיעון, שעליו הודיעו ביום 9.12.19. התרנו לנאשמים לחזור בהם מכפירתם, והם הודו והורשעו בעובדות כתב האישום המתוקן, שפרטיו הובאו לעיל.

ביחס לנאשמים 2-4, הסדר הטיעון, שבמסגרתו הודו בכתב האישום המתוקן, כלל הסכמה עונשית "סגורה", ולפיה - יוטלו עליהם 22 חודשי מאסר ומאסר על תנאי. בו ביום, משאימצו את ההסדר לגבי נאשמים אלה, נגזר דינם למאסר כאמור ובנוסף הוטל עליהם מאסר מותנה של 6 חודשים על כל עבירת אלימות מסוג פשע.

ביחס לנאשם 1 - התביעה הגבילה עצמה לעתירה עונשית של 84 חודשי מאסר מיום מעצרו של הנאשם וכן לעונשי מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלון ואילו ההגנה, לפי הסדר הטיעון, חופשיה בטיעוניה לעונש.

הסדר הטיעון, לגבי כלל הנאשמים, נומק בעיקר בקשיים ראייתיים, שחלקם הוצפו במהלך שמיעת הראיות בפנינו.

כאמור, שמיעת הטיעונים לעונש בעניין נאשם 1, נדחתה למועד אחר, גם כדי לאפשר הגשת תסקיר שירות המבחן אודותיו ולשם הכנת הצהרת נפגע, מטעם המתלונן.

הראיות לעונש הוגשו, והטיעונים נשמעו, בישיבה מיום 24.5.20.

ראיות לעונש

פרט לתסקיר על הנאשם, תסקיר אודות נפגע העבירה, והצהרת הנפגע, הגיש התובע לעיונו את גיליון ההרשעות של נאשם 1 (ת/1 לעונש). לנאשם יש הרשעה משנת 2008 על רכישה או החזקה של נשק שלא כדין, והרשעה משנת 2007 על חוק התכנון והבניה. יש לו מספר הרשעות תעבורה, אשר, בשים לב לאופיין ולהיקפן המועט, אינן רלוונטיות לטיעון העונשי כעת.

הסנגור, עו"ד אהוד בן יהודה, הגיש פנייה כתובה של הנאשם אל בית המשפט (נ/1 לעונש), 3 אישורים מקורסים במלט"ש- מכללה טכנולוגית (נ/2 לעונש) ואסופת מסמכים רפואיים (נ/3 לעונש) כמו כן צירף הסכם סולחה בין המשפחות, שנערך ביום 20.3.2020 ואת תרגומו לעברית.

התסקירים אודות הנאשם

הוגש תסקיר ראשוני ביום 22.1.2020 ותסקיר משלים ביום 12.2.2020.

למדנו מהתסקירים, שהנאשם הוא כבן 42 כיום, נשוי ואב לארבעה ילדים. הוא התגורר, טרם מעצרו, עם המשפחה ב--- - ועבד בעבודות שונות. הוא גדל במערכת משפחתית שבה חווה מצוקה כלכלית וכנראה קיים קשרים חברתיים שוליים, אף שהתקשה להכיר בכך בפני עורכות התסקירים (קצינות המבחן גב' אסנת חמו ואוראל קדושים). בהקשר הסכסוך המתמשך בין משפחתו לבין משפחת המתלונן, ההתרשמות הייתה, שהוא מתקשה לבחון בביקורתיות את התנהגותו המכשילה ולזהות מצבי סיכון עתידיים. הוא תלה את התחדשות הסכסוך, מעת לעת, בהתנהגות של משפחת הנפגע, וציין, שזו אינה רוצה בפיוס וביישוב הסכסוך. הוא הודה באחריותו לאירוע הנדון ותיאר בפני קצינת המבחן את השתלשלות הדברים, בדומה לעובדות הנקובות בכתב האישום המתוקן. עם זאת, היה עסוק במחירים שהוא משלם על העבירה, פחות במחשבות על חומרת הדברים ועל הנזק לנפגע, והתייחסותו הייתה מצמצמת חומרה ומשמעויות. עורכות התסקירים איתרו דפוס התנהגות של קושי לשלוט ולווסת דחפיו ורצונותיו במצבי תסכול. אובחנו דפוסי חשיבה עבריינית והיעדר תובנה לחומרת התנהגותו. הוא לא הציג אמפתיה ממשית כלפי הקורבן. עם זאת, הנאשם הטעים, שהמכה עם המוט הקשיח נעשתה מתוך כוונה לגרום לנזק קל יותר מכפי שהתרחש בפועל. מתוך השילוב של חומרת העבירות לבין ההתייחסויות מצד הנאשם, שתוארו לעיל וקשייו להתבונן בצורה ביקורתית וכנה על הדפוסים האלימים שבו, לצד קושי לבטא אמפתיה כלפי נפגע העבירה, הסיקו קצינות המבחן שקיימת רמת סיכון להישנות התנהגות פוגענית. הומלץ על ענישה מוחשית ומציבת גבולות.

תסקיר נפגע עבירה והצהרת הנפגע

על מנת לשמור על פרטיותו של המתלונן, לא נרחיב בתכני תסקיר הנפגע, שהוכן בידי מפקחת נפגעי עבירה גב' סיוון קוריס, ויובאו רק עיקרי הדברים ובתמצית.

בין קורבן העבירה לבין הנאשמים 1 ו-2 יש קשר משפחתי מסוים, והיכרות שטחית עם כלל הנאשמים. התקרית התפתחה סביב דבר של מה בכך, אותה פגיעה במראת הרכב הנהוג בידי הנאשם. האירוע האלים הסתיים עם הכאת הקורבן במוט הברזל, אשר גרמה נזק משמעותי ועמוק. ס' עבר מספר ניתוחים ואושפז, כשהוא מורדם ומונשם בטיפול נמרץ. לאחר מכן הוא עבר למרכז שיקום שם שהה כארבעה וחצי חודשים. האירוע התרחש עת היה כבן 26, נשוי ואב לילדה קטנה. הפגיעה שינתה את חייו ואת עתידו באיבחה, ובכל מישורי החיים. מדובר בטראומה פיזית ונפשית כאחד שהביאה אותו להיעדר כושר עבודה, לתלות בזולת בכל אורחותיו, ולפגיעה משפחתית, חברתית, וכלכלית מטלטלת וקשה. עדיין מצוי הוא בתהליך שיקום ממושך ומייגע, תוך מעקב רפואי וטיפוליים שונים. קיים חוסר וודאות בייחס לסיכויי השיקום ולהחזרת הנפגע למסלול חיים תקין והפרוגנוזה לכך, לאור כל המשתקף מהתסקיר, אינה מאוד אופטימית.

הומלץ על הטלת פיצוי כספי משמעותי לטובת ס' לאור הפגיעה הקשה, הפיזית והנפשית, הצורך להכיר בפגיעה זו, בהשלכותיה ובסבל העמוק שלו, ובהינתן ההליך שיקום הממושך שהוא זקוק לו.

בהצהרת נפגע עבירה, אשר הוגשה לפי **סעיף 18 לחוק זכויות נפגעי עבירה**, קיים פירוט נוסף, מצדו אודות הקשיים האישיים, המשפחתיים, והחברתיים, שנגרמו לו, ושאודותם לא נרחיב, כדי להגן על פרטיות הנפגע, ורק יצוין, שס' גורס כי אין לו יכולת לחזור ולעבוד כבעבר וכי הוא מוכר כיום כנכה בשיעור של 100 אחוז, על ידי הביטוח הלאומי. לתצהיר זה צירפה באת כוח הנפגע, עו"ד נטלי אוטן, אסופת מסמכים רפואיים אודות הפגיעה הקשה והטיפול בנפגע.

בקשתה המאוחרת יותר, של באת כוח הנפגע, להוסיף ולהעלות טיעונים בשלב הטיעון לעונש, לא התקבלה על ידינו. מהפן המעשי- במסגרת חילופי הבקשות והתגובות לנדון, מצאנו, שכבר נשטחו לעיונו טענות הליבה, של עו"ד אוטן, לגופן, בכל האמור בעמדת משפחת הקורבן, והתייתרה ההכרעה העקרונית. במישור זה, ואף למעלה מהצורך כאן, אוסיף, שכנדמה, אין מקום להרחיב, פסיקתית, מעבר לזכויות הנקובות **בחוק זכויות נפגעי עבירה תשס"א-2001**, אשר אינו מעגן זכות נפגע העבירה, או בא כוחו, ליטול חלק בטיעון לעונש. לטעמי- מדובר בהסדר שלילי, לנוכח הפירוט המדויק והסדור, של זכויות נפגע העבירה, לאורך שלביו השונים של ההליך הפלילי, הכלול בחוק.

הראיות שמטעם ההגנה

במכתב הפנייה (נ/1) שערך הנאשם, ושהוגש לפנינו, סיפר הוא על משפחתו - רעייתו ובנותיו, וציין שאשתו חולה מאוד ומתקשה לטפל בבנות ולבצע את מטלות הבית. לא נפרט את הבעיות הרפואיות שהוצגו, ושמבוססות בתייעוד שנלווה למכתב (נ/3). הנאשם הביע חרדה ותסכול מכך שאינו יכול להיות במחיצת אשתו ולתמוך בה. הוא ציין את גאוותו מהבת הבכורה, תלמידה מצטיינת, שסיימה בגרות מלאה ולומדת באוניברסיטה, והיא זו שכעת רובץ עליה נטל הטיפול באמה ובאחיותיה הקטנות. עוד פירט הנאשם במכתבו אודות בנותיו האחרות, אף הן מוצלחות ותלמידות טובות, שמביאות לבית אור ושמחה. הנאשם הזכיר שהוא עצור מזה כ-22 חודשים, אינו עובד ואינו מפרנס את משפחתו כבעבר, והצהיר שהוא

מצטער על מעשיו "הנוראיים והמכפישים", תוך שתלה את כישלון הניסיון להגיע לסולחה בכך שמשפחת הנפגע אינה מסכימה לכך. הנאשם הטעים, שכל חייו נלחם לבנות משפחה נורמלית ושגרתית, וער הוא לכך שמעשיו קלקלו זאת ותחושתו היא שהמשפחה מתפרקת. הוא התחנך שבית המשפט יעזור לו להציל ולשמר את התא המשפחתי ואת אורח החיים הנורמטיבי.

מתוך התיעוד, שבאסופה **נ/2** למדנו, שהנאשם סיים 12 שנות לימוד ולמד מקצוע של מיזוג אוויר וקירור במכללה טכנולוגית, הוא הוסמך כטכנאי שירות בתחום זה וקיבל ציונים מעולים, ואף רשום כעוסק מורשה בענף מיזוג וקירור.

הסכם הסולחה מיום 20.3.2020 מעגן פתיחת דף חדש בין שתי המשפחות היריבות וכולל הצהרות הדדיות על סיום הסכסוך והיעדר תביעות הדדיות נזיקיות או אזרחיות. על ההסכם חתומים ארבעה נציגים מכל משפחה, שני מגשרים שעסקו בגיבוש ההסכם וארבעה עדים נוספים. הנפגע עצמו אינו צד ישיר להסכם וזה אינו נושא את חתימתו.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני ב"כ המאשימה

התובע, עו"ד עמיחי חביביאן מפמ"ד - פלילי, הגיש טיעונים כתובים, והשלים את הדברים בישיבה של יום 24.5.2020.

לשיטת המאשימה, מכלול העובדות שבהן הודה הנאשם, ונסיבות העבירה, מצביעות על התנהגות חמורה ואנטי-סוציאלית במיוחד, כאשר, הרקע למתקפה אלימה זו הוא בסכסוך של מה בכך. הוגדרו הערכים החברתיים שנפגעו - קדושת החיים וזכותו של היחיד לתחושת ביטחון אישית. הובאה פסיקה המבססת את הצורך החשוב להגן על ערכים אלמנטריים אלה, ולהעדיף על פני נסיבות אישיות של נאשם מסוים, כמו **ע"פ 8583/96 מ"י נ' חולי** (מיום 5.1.97) ו-**ע"פ 1706/10 טגאפו נ' מ"י** (מיום 31.1.11). מידת הפגיעה בערכים המוגנים, לפי טיעון התובע, הינה חמורה ומשמעותית, שכן מדובר בחבלה בכוונה מחמירה שגרם הנאשם, חרף ניסיונו של המתלונן לחמוק מהעימות. מדובר בנסיבות אלימות ובריוניות במיוחד, שאופיינו בתכנון, בנחישות ובאכזריות, שהביאו לנזקים רבים ומשמעותיים.

ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ושרלוונטיות לקביעת מתחם העונש ההולם, הדגיש התובע את אלה: תכנון מוקדם שקדם לעבירה, חלקו של הנאשם, שהיה גדול לאין שיעור מזה של חבריו, כשהוא עצמו מנחית את המכה הקשה, הנזקים החמורים שנגרמו, כמשתקף בתסקיר נפגע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע העבירה, כאשר, יש סכסוך מתמשך ואלים בין המשפחות, שכולל פגיעות הדדיות ברם - הפגיעה הקשה כעת באה בשל עניין פעוט של התנגשות מינורית בין מראות כלי הרכב, וכן - יכולתו של הנאשם להימנע מביצוע העבירה בכל רגע נתון, ולהפסיק את ההתדרדרות האלימה, אל מול נחישותו ודבקותו להגיע למתלונן ולפגוע בו. התביעה רואה במעשיו של הנאשם אכזריות ואלימות ברף גבוה תוך ניצול לרעה של יחסי כוחות בין הצדדים.

המאשימה עתרה לגזור על הנאשם 84 חודשי מאסר (7 שנים), לפי ה"תקרה" שהוסכמה בהסדר הטיעון, ונימקה את העתירה העונשית בכך שהיא תואמת למדיניות הענישה המחמירה הנהוגה בעבירות אלה.

להמחשת המדיניות הנטענת הסתמך עו"ד חביביאן בין היתר על פסקי הדין הבאים:

ע.פ. 8036/16 מ"י נ' קלביחו (מיום 26.9.17) - המדינה ערערה על עונש של 5 שנות מאסר, שנגזר על נאשם שהודה, בהסדר טיעון, בחבלה בכוונה מחמירה, חלף ניסיון רצח שיוחס לו בתחילה, כאשר, מדובר היה על מכות פטיש, אחדות, בראשה של מתלוננת, שעמה היה נשוי בעבר. היא אושפזה לשבוע ונגרמו לה נזקי גוף רבים. מתחם העונש ההולם, בביהמ"ש המחוזי, הועמד על בין 4.5 ל- 9 שנות מאסר. ביהמ"ש העליון החמיר בעונש והעמידו על 6.5 שנות מאסר בפועל, למרות שהיה מדובר באירוע חד פעמי ובנאשם נטול עבר פלילי, וזאת - בשל החומרה היתרה מביצוע מעשה אלימות כנגד בת זוג לשעבר ובשל עצמת הפגיעה בה. נותרו על כן הוראות של מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת של 50,000 ₪ שנגזרו על המשיב דשם.

ע.פ. 5015/15 מ"י נ' מוחמד ריאן (מיום 29.3.16) - המדינה ערערה על עונש של 4 שנות מאסר בפועל שנגזרו על נאשם שהורשע בעבירת חבלה בכוונה מחמירה, ומדובר היה במי שירה במתלונן 3 יריות ופגע בידו, ואחר כך, בעוד קורבנו נמלט, רדף אחריו, הפילו והכה בחוזקה בראשו באמצעות הנשק שאחז. הקורבן סבל שבר בבסיס הגולגולת ופגיעות נוספות, כולל שבר מרוסק בזרוע שמאל. ביהמ"ש העליון החמיר בעונש והעמידו על 5.5 שנות מאסר, והותיר על כן, מאסר מותנה ופיצויים בסכום 7,000 ₪. הנימוק להחמרה היה בכך, שהעונש סוטה לקולא ממדיניות הענישה המקובלת בכגון דא ומדובר בעבירות אלימות חמורות תוך שימוש בנשק חם.

ת.פ. (מחוזי - חיפה) 293-04-10 מ"י נ' גשימוב (מיום 19.7.11) - על הנאשם, שהודה במסגרת הסדר טיעון, בעבירת חבלה בכוונה מחמירה, הוטל עונש של 8 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן של 50,000 ₪. הנאשם, יחד עם אחר, הכו במתלונן בבעיטות ובאגרופים בכל חלקי גופו, עד אובדן הכרה ונגרמו לו חבלות רבות כולל שברים בראשו, והוא סובל מנכות קשה. לא נקבע מתחם ענישה בידי ביהמ"ש, שכן הסדר הטיעון עיגן רף עליון של 8 שנות מאסר ורף תחתון של 5 שנים.

בהינתן כל אלה, ובעניין הנדון כעת, ביקשה המאשימה לקבוע את מתחם העונש ההולם בין 6 ל-9 שנות מאסר בפועל, ולמקם את עונשו של הנאשם בשליש האמצעי של המתחם, בהינתן הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שיובא להלן.

הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, שאזכרו בידי התובע הן: קבלת אחריות מאוחרת של הנאשם והודאה בשלב של אחרי דיוני הוכחות, שבהם נאלצו בני משפחת המתלונן להגיע לבית המשפט ולהעיד, עברו הפלילי, הגם שאינו חדש, ואינו מכביד במיוחד, התסקיר השלילי בעיקרו, והסכנה להישנות התנהגות אלימה מצדו, תוך המלצה להטלת ענישה מוחשית ומציבת גבולות, הצורך בהרתעה אישית של הנאשם, לאור התסקיר השלילי, וצרכי הרתעת הרבים, לנוכח המאמץ המערכתי לצמצום היקף השימוש באלימות בחברה הערבית בישראל ככלי לפתרון סכסוכים.

עוד עותרת המאשימה להטלת פיצוי משמעותי והולם לטובת המתלונן.

בנוסף - התבקשנו, בסיום הטיעון הכתוב, להטיל על הנאשם, פרט למאסר בפועל ולפסיקת פיצוי למתלונן, גם מאסר

מותנה וקנס כספי.

במסגרת השלמת הטיעון בעל פה, התייחס התובע להסכם הסולחה שהוצג, והציג ספק בייחס למשקל שיש להעניק להסכם זה, תוך אזכור הפסיקה, שלפיה הסכמים מסוג זה אינם מאיינים את האינטרס הציבורי בהענשת מבצעי עבירות ובהרתעת הרבים. התובע ציין, שאין מקום להתחשב בהסכם הסולחה לעת שקילת הפיצוי למתלון, מה גם שאין פרטים על כך בהסכם עצמו.

טיעוני הסנגור

עו"ד אהוד בן יהודה, ב"כ הנאשם, הצביע על התיקון הדרמטי, כהגדרתו, של כתב האישום, הן בסעיף האישום, והן בתיאור ההתרחשות, כאשר, יש לראות את הודיית הנאשם, בשלב יחסית מתקדם של המשפט, על רקע אותם תיקונים שכעת משקפים את הדברים כהווייתם. הנאשם, לדבריו, לקח אחריות מלאה על מעשיו, כפי המשתקף בכתב האישום המתוקן, דבר שנבצר ממנו בשלבים קודמים, כאשר תיאור העובדות וסעיפי החיקוק לא שיקפו את שאירע בפועל.

הסנגור ער לפער בין הערכת שירות המבחן את תובנותיו של הנאשם וגדרי לקיחת האחריות מטעמו, לבין המשתקף מהמכתב שהוגש לנו (נ/1 לעונש), ולטעמו, יש לראות בנאשם כמי שלקח אחריות מלאה על מעשיו ויודע שעשה טעות קשה. צוין, שהוא עצור מזה כ- 22 חודשים וחלפה כמחצית השנה למן הודאתו, ועד להשמעת הטיעונים לעונש, זמן רב יחסית, שמוסבר, בשל הזמנת תסקיר נפגע העבירה, ואילו משבר הקורונה, וכל אותה עת הנאשם נתון בציפייה ובמתח קשים לקראת גזירת דינו.

עו"ד בן יהודה ביקש להתחשב בכך, שמדובר בנאשם כבן 40, שכמעט שנתיים נמצא במעצר, מנותק ממשפחתו, ובכך, שחרף הקשיים והפגיעה הקשה במשפחת הנפגע, הצליחו המשפחות להגיע לסולחה, שהיא ערך חשוב מאוד, ומגלם גם קבלת אחריות וגם ניסיון אמת לפתור את הבעיות השורשיות שברקע הסכסוך המתמשך.

הסנגור, ביקש לאבחן את הפסיקה שעליה הסתמך התובע. לדבריו, בעניין "קלביחו", מדובר היה על מספר מכות פטיש, ולא מכה בודדת, והנאשם המשיך להכות את המתלוננת גם כאשר שכבה על הרצפה, וציין, שבין שיקולי ההחמרה בעונש היה שיקול דומיננטי של מניעת אלימות במשפחה, כאשר המתלוננת הייתה גרושתו של הנאשם. באשר לפס"ד בעניין "ריאן", אמנם ההכאה נעשתה עם כלי נשק מתכתי, בדומה למוט הקשיח בעניינו, אך, קדם לכך ירי של ממש באמצעות הכלי וכן היו מספר מכות.

ההגנה מפנה, לאחר אבחון התקדימים שצויינו, לפסקי דין, אשר לטעמה תומכים בגישה עונשית מקלה יותר:

ע.פ. 3381/16 חליל אלקרינאוי נ' מ"י (מיום 10.7.16) - על המערער נגזרו, בביהמ"ש המחוזי, 20 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה. בשל סכסוך, על רקע עסקי, המערער הכה את המתלון בראשו באמצעות אלה, והמשיך להכותו בכל חלקי גופו כשהוא שרוע על הקרקע. נגרמו שברים ברגל ובשוק וכן בידו השמאלית של המתלון, חתר

בראשו, והוא עבר ניתוח ברגלו. במסגרת הסדר טיעון הודה המערער בגרימת חבלה בכוונה מחמירה. מתחם העונש ההולם נקבע על בין 2 ל- 5 שנות מאסר בפועל. המתחם נומק, בין היתר, בכך, שברקע המעשה הייתה תקיפה קודמת של הנאשם עצמו בידי בנו של המתלונן באמצעות מוט ברזל ופציעתו בראשו, בסמוך מאוד לפני האירוע, וקודם לכן, תקיפה נוספת של בנו של הנאשם בידי בנו של המתלונן. ביהמ"ש העליון הקל בעונש והעמידו על שנת מאסר אחת, מנימוקים של סיכויי שיקום של ממש, לפי תסקיר שירות המבחן, וכן - מתן משקל להסכם סולחה חריג מהיבט סכום פיצוי ניכר ויוצא דופן שהמערער נאות לשלמו לקורבנו.

ע.פ. 604/16 עלאא בדארנה נ' מ"י (מיום 22.1.17) - המערער הורשע, לאחר שמיעת הראיות, בחבלה בכוונה מחמירה, וביהמ"ש המחוזי גזר עליו 14 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי ופיצוי של 7,500 ₪. מדובר היה בסכסוך בין קרובי משפחה, שבמסגרתו המערער ואדם נוסף הכו את המתלונן שלוש פעמים בראשו בחפץ קשיח וגרמו לו פגיעות קשות שהצריכו אשפוז, במצטבר, של כשבועיים. ביהמ"ש העליון זיכה את המערער מהעבירה שהורשע בה והרשיעו בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, חלף עבירת החבלה בכוונה מחמירה. לפיכך - הופחת העונש ל- 10 חודשי מאסר כאשר נימוק נוסף לכך היה באחידות התוצאה, כאשר, זה היה עונשו של המעורב האחר (אחיו של המערער).

הסנגור, הדגיש, שבסופו של יום, מדובר בנאשם שהכה פעם אחת את הנפגע, למרות שהתוצאה, מבחינה רפואית הייתה קשה, והדברים משתקפים בתסקיר נפגע העבירה. עם זאת, מאז המקרה יש שיפור במצבו של המתלונן, ולא מדובר באותו מצב קשה ששרר עת נערך כתב האישום המקורי.

לאור כל אלה, ולאור חלוף הזמן, ובהינתן הודאת הנאשם, הפסיקה שאליה הפנה, ונוסחו המתוקן של כתב האישום, גורס עו"ד בן יהודה, שיש לאמץ את מתחם הענישה הראוי לפי שיטתו, כלומר, בין 2-5 שנות מאסר, והעונש בתוך המתחם, צריך לעמוד, פחות או יותר, באמצעותו. עם השלמת ריצוי המאסר יש לאפשר לנאשם לחזור לביתו, כאשר, הוא מתחרט על מעשיו, ובין המשפחות כבר יש הסכם סולחה. הוא ביקש לקחת בחשבון את קיום הסכם זה, גם בשוקלנו את הפיצוי שהתביעה מבקשת להשית על הנאשם.

לשאלת בית המשפט, אשר ביקש להבהיר את דברי הנאשם בפני קצינת המבחן, ביחס לנסיבות העבירה, ולפיהם, הוא **"מצא במקום מוט קשיח"** עובר להכאת המתלונן באמצעותו, אישר הסנגור, שכפי הנקוב בכתב האישום, הנאשם כבר יצא מרכבו לעבר המתלונן ולעבר מג'די, כשהוא אוחז במוט הקשיח בידו.

בנצלו זכותו לומר דבריו בפניו, הוסיף הנאשם, שפרט לאמור במכתב שכתב לביהמ"ש, הוא מבקש להתחשב באשתו החולה ש"יש לה מחלה בראש ויש לה בדיקות", וכן ביקש התחשבות בזמן הרב שהוא עצור ובחפצו להשתחרר וסיים באומרו **"אני מצטער על מה שהיה"**.

דיון והכרעה - גזירת דינו של הנאשם

העיקרון המנחה בענישה, הוא, כידוע, עקרון ההלימה - קיום יחס הולם בין חומרת העבירה, על נסיבותיה, ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו. הפרמטרים לניתוח רכיבים אלה ושיקלולם נקובים בהוראות **תיקון 113**

של חוק העונשין.

הערכים החברתיים, שנפגעו ממעשי הנאשם, הם - ההגנה על קדושת החיים ושלמות הגוף, כאשר נפגע הביטחון הפיסי והנפשי של המתלונן, ערכים שעל החברה ורשויות המדינה להגן עליהם ולהבטיחם לאזרחיה.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים הללו הייתה חמורה וקשה. הן, בשל הנחישות לפגוע ולחבול חבלה חמורה במתלונן, עת הוא מנסה לחמוק מעימות ולברוח לכיוון בית האב, הן משום האלימות הבוטה שבשימוש באותו מוט קשיח לשם גרימה מכוונת של חבלה חמורה והן בשל היקף הנזקים, פיסיים ונפשיים, שנגרמו בפועל לנפגע העבירה.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כאלה היא מחמירה כאשר, יש אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי לגדוע יישוב מחלוקות וסכסוכים בדרכי כוח ואלימות ותוך שימוש בנשק קר. בעניין אחר, שבו אמנם נעשה שימוש בסכין, ולא במוט קשיח, כמו כאן, הדגיש ביהמ"ש העליון ש"המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים... זכותו של כל אדם לחיים ושלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו" (ע.פ. 3863/09 מ"י נ' נאסר חסן, מיום 10.11.09). גם באותו מקרה, שבו ביהמ"ש העליון החמיר עונש מאסר בפועל שהוטל בערכאה הדיונית, (וכפי גם נסיבות עניינו), הטעים ביהמ"ש העליון את חומרתה של הפגיעה במתלונן, כאשר מדובר היה "בתקיפה מתוכננת היטב שאינה נובעת מהתפרצות זרם רגעית. נסיבות התקיפה האלימה בה נקט המשיב מעידות כי הוא סבר שזוהי דרך לגיטימית לפתרון סכסוכים בתוך המשפחה". ובעניינו - סבר הנאשם, שזו הדרך לפתור סכסוכים בין שתי משפחות. בכגון דא, מדיניות הענישה, שנועדה לשדר מסר הולם ליחיד ולרבים, תעדיף את האינטרס הציבורי והגנת הערכים החברתיים המוגנים, על פני נסיבות אישיות של נאשם ספציפי.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - אשר יש להביאן בחשבון, הינן: התכנון המוקדם וקשירת הקשר של ארבעת הנאשמים לחבול במתלונן, חלקו הדומיננטי של הנאשם, אשר הוא זה שחבל בפועל במתלונן, צפייתו מראש את הנזק הרב, הצפוי להיגרם, ממכה בראש אדם עם מוט קשיח, גם אם לא צפה את הנזק הקונקרטי על מלוא חומרתו, מיקוד הפגיעה במכה בודדת, שלאחריה פסקה נקיטת האלימות, וכן - הנזק שנגרם בפועל מביצוע העבירה, וכפי שמשתקף מתסקיר הנפגע שהוגש. כמו כן - הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה הקשה. שורשן, אמנם, בסכסוך מתמשך בין המשפחות, אולם, הסיבה הנקודתית לפגיעה הכה קשה, הייתה עניין של מה בכך, פגיעה קלה במראות כלי הרכב, שהובילה לתגובה לחלוטין לא מידתית ובלתי לגיטימית משום היבט זווית ראייה.

הנאשם יכול היה להימנע מהמעשה בכל שלב, ולכל אורך המרדף הנחוש אחרי המתלונן, ובוודאי בשלב היציאה מהרכב כשהוא מצויד במוט קשיח, ואין מדובר באקט ספונטני של אובדן שליטה רגעי מצדו.

קביעת מתחם העונש ההולם -

זכור, המדינה עותרת לקביעת מתחם של בין 6 ל- 9 שנות מאסר בפועל. ההגנה חפצה לאמץ מתחם של בין 2 ל- 5 שנות מאסר.

לצורך קביעת המתחם הראוי, בנסיבות המעשה הספציפי שלפנינו, נקודת מוצא נאותה יכולה להיות, אמנם, בהתייחסות ביהמ"ש העליון למתחם שנקבע, בערכאה הדיונית, בעניין "אלקרינאוי" שהוזכר, ברם, תוך התאמת האמור לענייננו. באותו עניין, ביהמ"ש המחוזי (כב' השופטת גילת שלו, ת.פ.

14-03-27597, גז"ד מיום 15.3.16), אימץ את המתחם של 2-5 שנות מאסר, הגם שאזכר פסיקה ענפה, במקרים דומים, שבגדרה נקבעו מתחמים חמורים יותר של בין 5 ל- 8 שנות מאסר וגזרו בפועל עונשים שנעו בין שנתיים ל- 6 שנות מאסר. נמצאו, כזכור, נסיבות, שבעטיין הוחלט לאמץ מתחם נמוך יותר. בית המשפט העליון, בעניין אלקרינאוי, אישר את המתחם שנקבע וציין, כי מתחם זה "מביא בחשבון את העובדה שמדובר במעשים שבוצעו בעקבות התגרות מצד בניו של המתלונן, והוא תואם, בסך הכל למתחמים שנקבעו בגין אותה עבירה בנסיבות דומות" (פסקה 10 בפס"ד ע.פ. 3381/16 הנ"ל).

אותו מתחם ענישה, יחסית מקל, שאושר בביהמ"ש העליון, נומק, בין השאר, בתקריות הקודמות, שגילמו התגרות והתרסה מצד המתלונן כלפי הנאשם ומשפחתו. באותו עניין, לא הוגש תסקיר נפגע עבירה ונזקיו, החמורים אמנם, של המתלונן, לא הגיעו כדי אלה שבמקרה שלפנינו. היו אינדיקציות שהמתלונן חזר לתפקוד מלא. האירוע שם לא בוצע לאחר תכנון מראש, אלא, כהגדרת ביהמ"ש המחוזי "בעידנא דריתחא". בנקודות אלה שונה ענייננו, לחומרה, מהנסיבות הקשורות לביצוע העבירה בפרשת "אלקרינאוי".

לאחר עיון בפסיקה, הן זו שהצדדים הפנו אליה, והן בפסקי דין שאוזכרו במקרים הללו, כגון אלה שביהמ"ש המחוזי אזכר בגזר דינו, בעניין אלקרינאוי, ובשים לב למדרג הנסיבות החמור יותר, שענייננו מאופיין בו, והעוצמה החריגה והקשה של הפגיעה בקורבן, נמצא לי, שמתחם העונש הראוי בתיק הנוכחי, צריך להיקבע בין 6 ל- 10 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה -

הנאשם הודה וקיבל אחריות על מעשיו, אמנם, בשלב מתקדם של המשפט, ולאחר קיום דיוני הוכחות, שבמסגרתם נאלצו בני משפחת המתלונן להעיד, אולם, גם כך, להודאה ולקבלת האחריות נפקויות הראויות להתחשבות. עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד, ואין לו הרשעות בעבירות אלימות. משקל, אם כי מועט, גם בשל הריחוק בזמן, יש לעבירת נשיאת הנשק שבה הורשע. תסקיר שירות המבחן, כפי שפורט לעיל אינו כולל המלצות שיקומיות, ומצביע על קיום רמת סיכון נמשכת מצד הנאשם, המצריכה ענישה מוחשית. עם זאת, יש להתחשב בהשפעת הענישה על משפחתו של הנאשם, והוצגו הנסיבות המשפחתיות, הלא קלות, כאשר, רעייתו סובלת מבעיות בריאותיות.

אשר למשקלו של הסדר הסולחה שהוצג בפנינו, הדבר נתון, כידוע, לשיקול דעת של בית המשפט, כנגזר מהנסיבות המאפיינות את אותו הסדר ספציפי. עצם יישוב הסכסוך בין הצדדים במסגרת סולחה אינו מאיין את האינטרס הציבורי בהענשת מבצעי עבירה ובהרתעת הרבים מפני מעשי אלימות (ע.פ. 4406/19 מ"י נ' יונס סובח ואח' מיום 5.11.19). הקלה בעונש, בשל הגעה לסולחה, תהיה מוצדקת כאשר היא מבטאת נטילת אחריות וחרטה מצד עובר העבירה, וכאשר יש בה לממש במקרה הקונקרטי את הערכים המצדיקים הפחתה בעונש, בבחינת "צדק מאחה" (ראה ע.פ. 5883/15 אבו ציאם נ' מ"י מיום 24.11.16). מהיבטים אלה, הסכם הסולחה, שהוצג לעיוננו, הוא יחסית "אנמי". אמנם, הוא מעגן סיום הסכסוך בין המשפחות ופתיחת דף חדש, אך אין בו דברי חרטה ומחילה הנוגעים לאירוע

הנדון כעת, ולצד הוויתור ההדדי על תביעות נזיקיות ואזרחיות, אין אזכור של פיצוי כספי למתלונן או למשפחתו. קיומו של ההסדר נוטע תקווה, כי הסיכון האפשרי העתידי, מצד הנאשם, כלפי המתלונן, או משפחתו, אכן פחת במידת מה, אולם, אין בו להוות שיקול מאוד משמעותי במישור ההקלה העונשית, שהתבקשה בטיעוני ההגנה. ברם - יוענק לכך משקל מסוים, גם בשל שיקול מדיניות, של עידוד הגישה הפייסנית, שהביאה לסיום, לכאורה, של סכסוך בין-משפחתי ממושך.

לא נטען, בידי מי מהצדדים, שהעניין הנדון מצדיק חריגה ממתחם הענישה, לכיוון זה או אחר, מהשיקולים שחוק העונשין מונה לכך.

שקלול מושכל של הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, יביא למסקנה, שיש למקם עונשו ההולם של הנאשם סמוך לאמצעו של המתחם שנקבע לעיל. עונש זה אף חורג מהרף שהמדינה הגבילה עצמה בו לעת הטיעון (84 חודשים). ברם - וכאמור - ראוי לשדר מסר מעודד להשגת "שלום בית" בין המשפחות הניצות, שהפוגע והנפגע נמנים עליהן, ונראה, שהארוע הקשה היווה זרז לכריתת אותה סולחה שהושגה. לכן, אציע עונש מאסר אשר יפחת במעט מזה, שאלמלא כן, היה נקבע כהולם.

אשר על כן, אציע לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- 1. מאסר בפועל למשך 80 חודשים (6 שנים ו-8 חודשים) אשר ימנו מיום מעצרו של הנאשם.**
- 2. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים ולתקופה של 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע.**
- 3. פיצוי למתלונן בסכום של ₪ 200,000 אשר יופקד בבית המשפט בתוך 6 חודשים מהיום, ויועבר למתלונן באמצעות פמ"ד.**

בנסיבות העניין, לנוכח המאסר הממושך שנגזר, ומשאין מדובר בעבירה שנועדה לשם רווח כספי, לא אמליץ על הטלת קנס, בנוסף.

אריאל ואגו, סגן
הנשיאה
אב"ד

השופט אלון אינפלד:

אני מסכים

אלון אינפלד, שופט

השופט אריאל חזק:

אני מסכים

אריאל חזק, שופט

אשר על כן, הוחלט, כאמור בחוות דעתו של כב' השופט אריאל ואגו - סגן הנשיאה.

הודעה זכות הערעור בתוך 45 יום בבית המשפט העליון.

עמוד 12

ניתן היום, כ"א תמוז תש"פ, 13 יולי 2020, במעמד הצדדים.

אריאל ואגו, סגן הנשיאה, אלון אינפלד, שופט אריאל חזק, שופט
אב"ד